

νον, ἀόριστον, ζοφερόν ἐκ τοῦ διπλοῦ σκότους τῆς νυκτός καὶ τοῦ δάσους μονοπάτι· δὲν ἦτο δρόμος πρόσφορος ὅπως προσπαθήσῃσι διὰ τῆς ταχυπορίας νὰ θερμοανθῶσι καὶ ζωογονηθῶσιν.

*

Ἀφοῦ ἐβάδισαν ἐπ' ὀλίγα λεπτά, διασχίζοντες κατὰ πλάτος τὸ σύνδενδρον μέρος, ἔφθασαν ὅχι μακρὰν τῆς ἐσχατιᾶς τοῦ δασυλλίου, ὅπου τὰ δένδρα ἤρχιζον κατὰ μικρὸν ν' ἀραιώνωνται. Ἐκεῖ τότε εἶδον ἀσθενὲς φῶς, τρέμον ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ λόφου, καταντικρύ των, πρὸς τὸ βορειοδυτικόν. Ὁ γέρον εἶπε « Δόξα σοι ὁ Θεός! », ὁ ἔμπορος ἐνθυμήθη τὰ δερματοτύρια κ' ἐστέναζε, καὶ ὁ νέος ἐμάσσα τὰς λέξεις του καὶ κατέπινε τοὺς γογγυσμούς του, ἐνθυμούμενος τὸν λευκὸν ἐκείνον φλῶκον τὸν ἐκ καινουργοῦς ἀμερικανικοῦ πανίου, τὸν ὁποῖον εἶχε ῥάψει ὁ ἴδιος μὲ τὰς χεῖράς του πρὸ πέντε ἡμερῶν.

Τὸ φῶς, σημειοῦν καλύβην χωρικοῦ ἐκεῖ κατοικοῦντος, ἐφαίνεται ὅχι πολὺ ἀπέχον, ὡς ἤμισυ μίλιον. Ἀνάγκη ἦτο νὰ βαδίσωσιν, ὅπως φθάσωσι ναυαγοὶ εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἐκείνον ἀσθενὴ φάρον. Βαθὺ ἦτο τὸ σκότος. Κατενώπιόν των ἐξηπλοῦτο μεγάλη ὁμαλὴ πεδιάς, ἣτις ἐφαίνεται μαύρη, μονότονος, ἄδενδρος, εἰς τὸ σκότος. Θὰ τὴν ἐνόμιζέ τις ὡς ἀμυώδη ἔκτασιν δεκαπλασίαν τῆς ἄμμου ἐκείνης ἣν εἶχον ἐγκαταλίπει πρὸ ἡμισείας ὥρας, παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἂν δὲν ἦτο ἀμαυρά, ἀλαμπής καὶ ἄστειλπος. Ἐφαίνεται μᾶλλον ὡς μαυρισμένη ἐκ προσφάτου ἐμπρησμοῦ πεδιάς, πεδιάς ἀμυώδης, ὅπου ἐκάησαν τὰ χόρτα κ' ἐμαύρισεν ἡ κόνις, χωρὶς νὰ μείνῃ στάκτη ἐκ καέντων δένδρων, ἥ ὅτι ῥαγδαίως ὑετός εἶχε μαυρίσει τὴν τέφραν καὶ εἶχεν ἀφομοιώσει τὸ χῶμα μὲ τὰ ἔχνη τοῦ ἐμπρησμοῦ.

Ὁ γέρον, ὅστις, ἂν καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ ὁμολογήσῃ ἐπίνει· περισσότερον διὰ τὸ τσερνίκι του ἢ ὅσον ὁ ἔμπορος διὰ τὰ τυριά του, ἴσως κ' ἐπασχεν ἐκ παλαιῶν ρευματισμῶν τοὺς πόδας, εἶχε βαρύνει εἰς τὸν δρόμον κ' ἐπρόσκοπτε συχνὰ κατὰ τῶν ἐμποδίων τῆς ὁδοῦ. Τούτου ἕνεκα ὁ υἱὸς του ἠναγκάσθη ν' ἀφήσῃ τὴν πρώτην τάξιν εἰς τὸ βάδισμα, ἐλθὼν δεύτερος, καὶ κρατῶν ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος προπορευόμενον τὸν πατέρα του, διὰ νὰ ὀδηγῇ καὶ ὑποστηρίξῃ τὸ βῆμα αὐτοῦ, διὰ δὲ τῆς εὐωνύμου κρατῶν τὴν δεξιὰν τοῦ ἀκολουθοῦντος ἐμπόρου. Ὁ γέρον, καθὼς ἐβάδιζε πρῶτος, ἀδυνατῶν νὰ διακρίνῃ τὰ ἀντικείμενα, προέβη, πρὶν προλάβῃ καὶ ὁ υἱὸς του νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀναγνωρίσῃ τὸ ἔδαφος, κ' ἐπάτησεν ἐπὶ τῆς μαυρισμένης ἐκτάσεως πρὶν ἀκριβῶς καλῶς τί πράγμα ἦτο. Παρέσυρε καὶ τὸν νέον, ἀναγκασθέντα νὰ προβῇ δύο βήματα ὅπως τὸν συγκατήσῃ, οὗτος δὲ συμπάρεσυρε καὶ τὸν πρᾶγματευτὴν εἰς τὸ ἐπισφαλὲς βῆμα.

[Ἐπεταὶ συνέχεια]

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ¹

Ἀπάνω εἰς τὴν γλυκεῖα θωριά σου ἐκείνη μαγευτικὴ χλωμάδα εἶναι χυμένη,
ἔς τὰ φρύδια καὶ ἔς τὰ χεῖλ' εἶναι γραμμὴν ἀγνὴ τῆς παρθενιάς ταπεινοσύνη.

Ὁ στοχασμὸς τὴν κεφαλὴν σου κλίνει
καὶ ἡ ψυχὴ σου μὲ σὲ μονάχῃ κραίνει,
καὶ ἂν σπκώσης τὰ μάτι' αὐτοῦ προβαίνει
ἀγγέλου ἀγάπη καὶ οὐρανοῦ γαλήνη.

ἂν περπατῇς, τὸ μάτι ἐρώτεμένο
εἰς ὅλα τὰ γλυκὰ κινήματά σου
τῆς ψυχῆς τὸ γλυκόγελο γνωρίζει,

καὶ ἂν ἔς τὰ χεῖλη φωνὴν στείλ' ἡ καρδιά σου
δροσιὰ παρηγοριάς αὐτὴ ραντίζει
μέσα σὲ κάθε στήθος πονεμένο.

1815

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΥΛΛΑΣ

Η ΜΙΚΡΑ ΚΟΜΗΣΣΑ²

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ Ε. Δ. ΡΟΪΔΟΥ

Ἀδύνατος ἦτο εἰς τὴν φιλαυτίαν μου ἡ ἐλαχίστη κολακευτικὴ ἀπάτη περὶ τῆς ἐντυπώσεως ἣν ἐπροξένησα εἰς τὴν κυρίαν ταύτην. Ἄλλ' εἶμαι ἤδη τριακονταπενταετῆς καὶ ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς μου δὲν ἐξαρτᾶται πλέον, δόξα τῷ Θεῷ, ἐξ εὐνοικοῦ ἢ δυσμενοῦς βλέμματος γυναικός. Ἀκολουθήσας δι' ἡσύχου ὀφθαλμοῦ τὴν φυγαδευθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἀπαίσιᾶς μου μορφῆς ἀμαζόνα, εἶδα αὐτὴν στρεφομένην πρὸς ἀριστερά, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς ἄλλην τινὰ παράλληλον ἀτραπὸν τοῦ δάσους. Εἰσδύσας τότε εἰς γείτονα λόχμην τὴν ἐπανεῖδον τρέχουσιν πρὸς ἐντάμωσιν δωδεκάδος περίπου ἱππέων, οἵτινες ἐφαίνοντο ἀναμένοντες αὐτήν, καὶ κράζουσιν μακρόθεν διὰ φωνῆς διακεκομμένης: — «Κύριοι, ἀγριάνθρωπος! Ὑπάρχει εἰς τὸ δάσος ἀγριάνθρωπος!»

Εὐρίσκων τὸ προοίμιον τοῦτο ἐνδιαφέρον ἐτοποθετήθην εἰς ἀναπαυτικὴν σκοπιάν ὅπισθεν θάμνου καὶ ἠνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὰ ὦτα. Πάντες ἐπερικύκλωναν ἤδη τὴν ξανθὴν κυρίαν, πεισθέντες ἐκ τῆς συγκινήσεως αὐτῆς ὅτι δὲν ἦστέ:εὔετο· αὕτη δὲ ἐξηκολούθει ἰσχυρίζομένη ὅτι εἶδεν ἐκ τοῦ σύνεργος, ἂν οὐχὶ ἀκριβῶς ἀγριάνθρωπον, ἀνδρα τοῦλάχιστον ῥακενδύτην, τοῦ ὁποίου ὁ χιτῶν ἐφαίνετο αἰμοσταγής, τὸ πρόσωπον καὶ αἱ χεῖρες βδελυρᾶς

1 Τὸ ποιημάτιον τοῦτο ἀνέκδοτον τέως ἀντιγραφὲν ἐκ παλαιοῦ λευκώματος δημοσιεύεται τῇ φιλικῇ ἀδείᾳ τοῦ ποιητοῦ.

Σ. τ. Δ.

2 Ἴδε σελ. 5.

ρύπαρότητος, ὁ πώγων στυγνὸς καὶ θηριῶδες τὸ βλέμμα, ἀνθρώπον τέλος πάντων πρὸς ὃν παραβαλλόμενος ὁ φοβερώτερος ληστής τοῦ Σαλβατώρ Γόζα, ἤθελε φανῇ ἡμερὸς, καθάριος καὶ κομψός. Καὶ ὡς ἂν δὲν ἔφθανεν ἡ τοιαύτη τοῦ ὑποκειμένου μου περιγραφή, ἡ ἀξίεραστος κυρία ἐπρόσθετεν ὅτι τὴν ἠπεύλησα, ὀρθωθείς πρὸ τοῦ ἵππου· τῆς ὡς βρυκόλαξ. Εἰς τὴν θαυμαστὴν ταύτην διήγησιν ἀπεκρίθη ὁ ὄμιλος τῶν κυνηγῶν μεθ' ὁμοφώνου ἐνθουσιασμοῦ: — « Ἄς κυνηγήσωμεν τὸν ἀγρίανθρωπον, ἄς τὸν κυκλώσωμεν, ἄς τὸν συλλάβωμεν. Οὐρρά! » καὶ ὁλόκληρον τὸ ἵππικὸν ἐκινήθη καλπάζον ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῆς ξανθῆς ἀμαζόνος.

Ὅπως καταστήσω ἀδύνατον τὴν ἀνέυρεσίν μου, ἤρκει νὰ μείνω ἡσυχος ἐκεῖ ὅπου ἤμην· θελήσας ὁμως πρὸς μεγαλητέραν ἀσφάλειαν νὰ μετοικήσω εἰς τὴν ἀντικρὺ λόχμην, ἤκουσα αἰφνης, ἐνῶ διέβαινα μετ' ἐπιφυλάξεως τὴν ἀτραπὸν, ἀγρίαν φωνὴν θριάμβου, ἀγγέλλουσαν μοι ὅτι ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τῶν ἵππέων, οἵτινες ἐπῆρχοντο κατ' ἐμοῦ μὲ χειμαρρῶδη ὁρμὴν. Ἄν ἤμην φρόνιμος ἔπρεπε τότε νὰ σταματήσω, καὶ νὰ υποκριθῶ τὴν ἀπορίαν ἡσύχου διαβάτου μὴ γνωρίζοντος τί ζητοῦσιν οἱ οὕτω διακόπτοντες τὸν περίπατον αὐτοῦ. Ἀντὶ τούτου ὁμως, καταληφθεὶς ὑπὸ ἀδικαιολογήτου τινὸς ἐπιθυμίας ν' ἀποφύγω πᾶσαν ἐξήγησιν καὶ πιστεύων ὅτι ἤρκει πρὸς τοῦτο ὀλίγη ἐκινήσις, διέπραξα τὸ ἀσυγχώρητον σφάλμα νὰ ταχύνω τὸ βῆμα ἢ μᾶλλον, διὰ νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν, νὰ τρέξω ὡς διωκομένη ἔλαφος πρὸς μεγάλην χαρὰν τῶν ἐνθουσιωδῶς ἀλαλαζόντων κυνηγῶν. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης πᾶσα ἐντιμὸς ἐξήγησις ἀπέβαινε ὅλως ἀδύνατος καὶ ἔπρεπε ἐκὼν ἄκων νὰ υποβληθῶ εἰς τὰς περιπετείας τοῦ ἀνίσου ἀγῶνος.

Κατορθώσας ἐν τούτοις νὰ κρυθῶ καὶ πάλιν εἰς ἀπρόσιτον τοῖς ἵπποις λόχμην ἤλπισα ὅτι ἤθελα δυνηθῇ νὰ διανύσω ἀοράτως ἱκανὸν δρόμον καὶ νὰ ματαιώσω οὕτω τὴν καταδίωξιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ τελευταία αὕτη ἐλπίς ταχέως ἐξέλιπεν, ὅτε εἶδον τοὺς διώκτας μου διαιρουμένους εἰς δύο συμμαρίας φυλασσούσας τὰς ἐξόδους τοῦ θαμνῶνος. Ἡ ἐμφάνισίς μου προὐκάλεσε νέαν ἐκρηξίν κραυγῶν, γέλωτος παταγῶδους καὶ κυνηγετικῶν σαλπισμάτων. Καταληφθεὶς τότε ὑπὸ σκοτοδίνης καὶ βλέπων περιστρεφόμενον περὶ ἐμὲ τὸ δάσος ἐρρίφθη εἰς τὴν πρώτην τυχοῦσαν ἀτραπὸν καὶ ἡ φυγὴ μου κατέστη ἔτι ταχύτερα. Ἀλλ' οἱ ἀδιάλλακτοὶ κυνηγοὶ μὲ παρηκολούθουν μετ' αὐξούσης ὁρμῆς καὶ κτηνώδους εὐθυμίας. Ἦγειτο δὲ πάντοτε αὐτῶν ἡ γαλανόπτερος κυρία, εἰς ἣν κατηνύχοντο τὰ φοβερώτερα τῆς ἵππασίας δυστυχήματα. Αὕτη ἐνεθάρρυνε τοὺς ἀπηνεῖς μου διώκτας καί, ὁσάκις κατῴρωνα νὰ κρύψω πρὸς στιγμὴν τὰ ἔγνη μου, μὲ ἀνεύρισκε πάντοτε μετὰ σατανικῆς ὀδυρκείας, δεικνύσασά με διὰ τῆς ἄκρας τοῦ μαστιγίου καὶ ἀσπλάγχχνως γελῶσα, ὅταν ἠναγκάζομην νὰ τρέξω καὶ πάλιν διὰ θαμνῶν καὶ ἐρεισίωνων, πνευστιῶν καὶ ἀσθμαίνων. Ἀδύνατον μοι εἶναι νὰ εἶπω πόσῃ ὥραν ἐκυνηγήθην οὕτω, ἐκτελῶν ἀνήκουστα γυμναστικὰ κατορθώματα, διασχίζων συμφύτους ἀκάνθας, βυθίζομε-

νος εἰς χαράδρας, ὑπερπηδῶν βαθεῖς λάκκους, ἀνορθούμενος ὡς θηρίον μετὰ πᾶσαν πτώσιν καὶ τρέχων ἄνευ λόγου, ἄνευ σκοποῦ καὶ ἄνευ ἄλλης ἐλπίδος παρὰ νὰ ἴδω τὴν γῆν ἀνοιγομένην, ὅπως μὲ καταπῆλ.

Ἐπὶ τέλους καὶ ἐκ τυχαίας μόνον συμπτώσεως, καθότι εἶχον ἀπολέσει πρὸ πολλοῦ πᾶσαν τοπογραφικὴν ἀντίληψιν, εὐρέθην ἀπέναντι τῶν ἐρειπίων τῆς Μονῆς. Ὑπερπηδῆσας τότε δι' ἀπηλπισμένου ἄλματος τὸ χωρίζον αὐτὴν ἀπὸ τοῦ δάσους ἀδενδρον διάστημα καὶ διαβάς ὡς ἀναθεματισμένος τὴν ἐκκλησίαν ἔφθασα καταπόρφυρος πρὸ τῆς θύρας τοῦ μύλου. Ὁ μυλωνᾶς καὶ ἡ σύζυγός του, οἵτινες ἴσταντο περιμένοντες τὴν διάβασιν τῶν ἱππέων, ἐθεώρουν τὴν κατάστασίν μου μετ' ἀπεριγράπτου ἀπορίας. Μόλις καὶ μετὰ κόπου κατορθώσας νὰ εἶπω αὐτοῖς, — « Ἄν με ζητήσουν, ἀποκριθῆτε ὅτι δὲν εἶμαι ἐδῶ » — ἀνέβην ἀνὰ τρεῖς τῆς κλίμακος τὰς βαθμίδας, καὶ ἔπεσα ἐπὶ τῆς κλίνης μου ἐλασινὸς καὶ ἐξηντλημένος.

Οἱ κυνηγοὶ ἐν τούτοις εἰσώρμων ἐν ἀταξίᾳ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ μοναστηρίου, οἱ ἵπποι ἐκάλπάζον ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου καί, ὅπερ φοβερόν, ἤκουον κρότον πτέρνιστήρων, προμηνύοντα ὅτι τινὲς τούτων ἀφιππεύσαντες προὔτιθεντο νὰ μὲ καταδιώξωσι καὶ πεζοί. Ἀνεγερθεὶς τότε ἐπὶ τῆς κλίνης ἔτεινα τὴν χεῖρα πρὸς τὸ πολυκρότον μου· ἀλλ' εὐτυχῶς οἱ διώκται μου, ἀρκεσθέντες εἰς τὰς ἐξηγήσεις τοῦ μυλωνᾶ ἔσπευσαν ν' ἀποσυρθῶσιν. Ἀποσπάσματα ὁμως τινὰ τοῦ διαλόγου φθάσαντα εἰς τὰς ἀκοάς μου οὐδεμίαν μοι ἀφῆκαν ἀμφιβολίαν περὶ ὅτι τοῦ οἱ κύριοι οὔτοι, ἂν δὲν μ' ἐνόμιζον πλέον ληστὴν καὶ ἀνθρωποφάγον, μ' ἐθεώρουν εἰπέρ ποτε ἄλλοτε ὡς τὸν κορυφαῖον τῶν ἰδιοτροπῶν.

Τοιαύτη εἶναι, φίλε μου, ἡ πιστὴ ἀφήγησις τῶν συμβάντων τῆς ἀποφράδος ταύτης ἡμέρας, καθ' ἣν κατέστην ὁ γελοιωδέστατος τῶν ἀνθρώπων, δυστύχημα καὶ αὐτῆς τῆς ἀτιμίας φοβερώτερον ἐν Γαλλίᾳ. Τὰ κατορθώματά μου παρέχουσιν ἤδη ἐν γειτονικῇ μεγάρῳ ἀνεξάντλητον ὕλην σκωμμάτων εἰς ὅμιλον φαιδρῶν ἵπποτων καὶ ὥραίων δεσποινῶν. Πλὴν τούτου αἰσθάνομαι ὅτι διὰ τῆς ἀτάκτου ἐκείνης φυγῆς ἀπώλεσα μέγα μέρος τῆς ἰδίας μου ὑπολήψεως καὶ τὰ τρία τοῦλάχιστον τέταρτα τῆς τοῦ μυλωνᾶ καὶ τῆς ἀξιεράστου αὐτοῦ συζύγου. Εἰς τοιαύτην δεινὴν θέσιν διενεόθη πρὸς στιγμὴν νὰ χρησιμοποιήσω καὶ πάλιν τὴν ὠκυποδίαν μου, φεύγων ὅσον τάχιστα ἐκ τοῦ μύλου καὶ τῆς ἐπαρχίας· ἀλλὰ μετὰ ὀριμωτέραν σκέψιν τοῦτο μοι ἐφάνη ἀνανδρία καὶ ἀπεφάσισα νὰ ἐξακολουθήσω ἡσύχως τὸ ἔργον μου, παρέχων εἰς τὰς ἀμαζόνους, τοὺς κυνηγούς καὶ τοὺς ἀλεστάς τῆς Κάτω Νορμανδίας τὸ θέαμα στωϊκοῦ φιλοσόφου ἀκαταβλήτου ὑπὸ τῆς δυστυχίας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Γ'

20 Σεπτεμβρίου 184...

Ἐλαβὰ τὴν ἐπιστολήν σου, ἐκ τῆς ὁποίας πείθομαι· ἀδιστάκτως ὅτι οὔτε ὁ Πάτροκλος οὔτε ὁ Πυλάδης ἦσαν ὅσον σὺ πρότυπα ἀληθοῦς φίλου. Μετὰ

τὸν τοιοῦτον ἔπαινον, συγχώρησέ με νὰ σέ εἶπω, ὅτι περιττὸν ἦτο νὰ ἐπιστρέψῃς τόσον δρομαίως ἐκ Γερμανίας, διὰ τὸν μόνον λόγον ὅτι εἶδες ἐπὶ δύο κατὰ σειρὰν νύκτας κακὸν ὄνειρον καὶ ἤκουες εἰς τὸν ὕπνον σου τὴν φωνὴν μου κράζοντες βοήθειαν. Τοιαῦτα εἶναι, φαίνεται, τ' ἀποτελέσματα τοῦ βωμαντικοῦ πᾶν Γερμανῶν μαγειρείου. Τοῦτο, Παῦλέ μου, ἦτο παιδαριώδες, ἀλλὰ μὲ συνεκίνησε μέχρι δακρύων. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ σοὶ ἀποδώσω τὰ ἴσα. Ἄν ἡ καρδίᾳ μου εἶναι μαλακὴ, ἡ γλῶσσά μου εἶναι ξηρὰ καὶ οὐδέποτε ἠδυνήθην νὰ εἶπω εἰς κἀνένα «σ' ἀγαπῶ», ἀφοῦ βάσκανος δαίμων διδὲι τόνον εἰρωνίας εἰς πᾶσαν ἐξερχομένην τῶν χειλέων μου τρυφερὰν λέξιν. Τὸ καλὸν εἶναι ὅτι σὺ τοῦλάχιστον μὲ γνωρίζεις.

Χαίρω βλέπων ὅτι, ἐνῶ αἱ ἐπιστολαὶ σου μὲ συγκινοῦσι, σὺ ἀπ' ἐναντίας γελάς ἀναγινώσκων τὰς ἰδικάς μου. Ἀκουσε λοιπὸν τὰς φοβεράς συνεπειάς τοῦ εἰς τὸ δάσος ἀνδραγαθήματός μου καὶ ἡσύχασε βλέπων ὅτι ζῶ ἀκόμη, ἀφοῦ ἐπληρώθησαν ἡδὴ ὅσα προεἶδες κοιμώμενος κακά.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀποφράδος ἡμέρας ἐζήτησα πρὸ παντός ἄλλου ν' ἀνακτήσω τὴν ὑπόληψιν τῶν οἰκοδεσποτῶν μου, διηγούμενος αὐτοῖς προθύμως καὶ ἀνευθυριάστως τὰ ἀστείότερα ἐπεισόδια τῆς φυγῆς μου. Ἀμφοτέροι ἐξεκαρδίσθησαν, πρὸ πάντων ὅμως ἡ μυλωνοῦ τῆς ὁποίας τὰ χεῖλη διεστέλλοντο μέχρι τῶν ὠτων ἀποκαλύπτοντα βάραινον φοβερόν. Ὁ δὲ οἰκοδεσπότης, ἀφοῦ ἀπέκαμε γελῶν, θέλων νὰ μοῦ ἐπιδείξῃ τὴν ἔκτασιν τῆς ἀποδοθείσης μοι συμπαθείας τοῦ μὲ ἠρώτησεν ἂν ἤμην κυνηγὸς καὶ ἔλαβεν ἀπὸ καρφίου ὑπεράνω τῆς ἐστίας ἐσκωριασμένον σιδηροῦν σωλῆνα, ὃν μοι ἐνεχείρισε ὑπερεπαινῶν τὰς πτηνοφόνους ἀρετὰς τοῦ ἀρχαϊκοῦ τούτου ἐργαλείου. Μὴ θέλων νὰ ταπεινώσω τὸν θέλοντα νὰ μὲ ὑποχρεώσῃ ἐδέχθην μετὰ πολλῆς δῆθεν εὐγνωμοσύνης τὸ προσφερόμενον, ὅπερ μοι ἐφαίνετο πράγματι λίαν ἐπικίνδυνον, καὶ μετέβην μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ δάσος. Κατακλιθεὶς ἐπὶ μαλακοῦ στρώματος ἐρεϊκῶν κατέθεσα μετὰ πολλῆς προσοχῆς τὸ πέλωριον ὄπλον ἐπὶ τῆς γλῶσς καὶ εὐθὺς ἔπειτα ἐφρόντισα ν' ἀπομακρύνω διὰ λιθοβολισμῶν τοὺς κονίχλους, τοὺς ἀπειροσκέπτως πησιάζοντας τὴν πολεμικὴν μηχανήν, περὶ ἧς δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐγγυηθῶ. Χάρις εἰς τὰς προφυλάξεις ταύτας οὐδὲν συνέβη καθ' ὅλον μου τὸ κυνήγιον δυσάρεστον οὔτε εἰς ἐμὲ οὔτε εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ δάσους.

Διὰ νὰ σέ εἶπω τὴν ἀλήθειαν, πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι μόνος σκοπὸς τῆς ἐκδρομῆς μου ταύτης ἦτο νὰ μὴ εὐρεθῶ εἰς τὸν μύλον κατὰ τὴν συνήθη ὥραν τῆς διαβάσεως τῶν ξενιζομένων εἰς τὴν ἔπαυλιν κυνηγῶν. Περὶ τὴν δευτέραν λοιπὸν μετὰ μεσημβρίαν κατέλιπα τὴν ἐκ θύμου καὶ σμίνθων κοίτην μου μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδεμίαν εἶχον πλεον νὰ φοβηθῶ ὀχληρὰν συνάκτῃσιν. Ἀποδώσας τὸ ὄπλον εἰς τὸν οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐφάνη ἀπορῶν ὅτι ἐπέστρεφον μὴ χρησιμοποιοῦντας αὐτὸ ἢ μάλλον οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ παθὼν, ἐποποθετήθην ἀπέναντι τοῦ πυλῶνος τῆς ἐκκλησίας, ἀσχολούμενος νὰ τελειώσω ὕδρογραφίαν παριστώσαν γενικὴν ἀποψιν τῶν ἐρεϊπίων,

διὰ τῆς ὁποίας ἐσκόπευα νὰ κερδίσω τὴν ψῆφον τοῦ ἀρμολοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἐνῶ ἐργαζόμενον οὕτω μετὰ πολλῆς εἰς τὸ ἔργον προσηλωσεως, ἤκουσα αἰφνης καὶ πάλιν, καὶ πλησιέστερον μάλιστα ἢ συνήθως, τὸν τοσοῦτον ἀντιπαθητικὸν ἐκείνον θόρυβον ἱππικοῦ. Ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκετο εἰς διακοσίων μόλις βημάτων ἀπόστασιν, φέρων τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔνδυμα περιπάτου καὶ πολυπληθέστερος ἢ χθές, πολλῶν προσελθόντων εἰς τὴν ἔπαυλιν ξένων, ἀνδρῶν τε καὶ κυριῶν. Καίτοι πρὸ πολλοῦ ἤτοιμασμένοι εἰς τοιαύτην συνάντησιν, δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ δυσφορήσω κατὰ τῶν οὕτω διακοπτόντων τὴν ἡσυχίαν μου ἀκαμάτων ἐκείνων ἀέργων. Οὐδόλως ἐν τούτοις ἐσκέρθη ν' ἀποσυρθῶ, ἀπολέσας ἀνεπιστρεπτὴ τὴν προτεραίαν πᾶσαν ὄρεξιν τρεξίματος. Ἀλλὰ καὶ οἱ χθεσinoὶ διώκται μοι ἐφαίνοντο προτιθέμενοι νὰ σεβασθῶσι τὴν δυστυχίαν μου, ἀντὶ δὲ ν' ἀκολουθήσωσι τὴν ἀτραπὸν εἰς τὴν ἄκραν τῆς ὁποίας ἐκαθήμην παρεξετράπησαν πρὸς δεξιὰν καὶ παρῆλθον ἐν τάξει καὶ σιωπῇ. Εἰς μόνος τούτων ἀποχωρισθεὶς τῶν λοιπῶν ἦλθε νὰ σταματήσῃ εἰς δέκα μόλις βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου μου. Καίτοι ἔκυπτον ἐπὶ τοῦ ἔργου μου, ἡσθάνθη ἐν τούτοις διὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἐκείνης ὁράσεως, ἣν πάντες γνωρίζουσι, τὸ βάρος ἀνθρωπίνου βλέμματος προσηλωμένου ἐπ' ἐμέ. Ἐγείρας τότε πρὸς στιγμὴν τὴν κεφαλὴν ἀνεγνώρισα ἀμέσως τὴν γαλανόπτερον κυρίαν τὴν πρωταίτιον τῆς χθεσινῆς μου συμφορᾶς, ἥτις ἀναπαυτικῶς καθημένη ἐπὶ τοῦ ἐριπίου της, ὀλίγον κεκλιμένην ἔχουσα πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν καὶ ἡμικλείστους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπεθεώρει τὸ ὑποκείμενόν μου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μετὰ ὄντως ἀξιοθαυμάστου θρασυτήτος. Ἐξ ἀβοηθητικῆς πρὸς τὸ φύλλον αὐτῆς ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε νὰ παραδοθῶ ἀνυπεράσπιστος εἰς τὴν ὀπωσοῦν ἀδιάκριτον ταύτην περιέργειαν. Μετὰ τινὰς ὁμως στιγμὰς βλέπων ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχε τέλος, ἤγειρα εὐθαρσῶς τὴν κεφαλὴν καὶ ἠτένισα αὐτὴν ἀσκαρδαμυκτί, μετὰ πολλῆς μὲν σοβαρότητος καὶ εὐγενείας, ἀλλὰ καὶ οὐχὶ μικροτέρας ἐπιμονῆς. Ἐλαφρόν τότε ἐρύθημα ἀνέβη εἰς τὰς παρειάς της, τὸ ὅποιον ἰδὼν τὴν ἐχαίρετσα. Ἀποδώσασα τὴν φιλοφρόνησιν δι' ἐλαφρὰς ὑποκλίσεως ἀπεσύρθη δρομαίως καὶ ἔγεινεν ἄφαντος ὑπὸ τὸν θόλον τῆς ἐκκλησίας, ἀφίνουσά με κύριον τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ ἱκανῶς εὐχαριστημένον, ὅτι κατάρθωσα νὰ καταβιβάσω τὴν ὄφρυν της διὰ μόνης τῆς ἀταραξίας μου.

Ὁ εἰς τὸ δάσος περίπατος εἶχε διαρκέσει μόλις εἴκοσι λεπτά, ὅτε παρέστην εἰς τὴν ἐξοδὸν τῆς κομψῆς Ἰλῆς ἐκ τῆς ἐκκλησίας, ὑποκρινόμενος ὅσῃν καὶ πρότερον εἰς τὸ ἔργον μου προσήλωσιν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀπεσπάσθη ἱππεὺς καὶ ἐβάδισε κατ' εὐθείαν πρὸς ἐμέ. Ἦτο δὲ οὗτος μεγαλόσωμος ἀνὴρ φέρων κυανοῦν στρατιωτικῶς ἐσταυρωμένον ἐπενδύτην. — «Κύριε», μοι εἶπε μετ' ἰσχυρᾶς καὶ συμπαθοῦς φωνῆς, ἀφοῦ ἀπεκαλύφθη, «μοὶ διδότε τὴν ἄδειαν νὰ ἰδῶ τὸ ἔργον σας;» Ἀντιχαιρετῆσας καὶ νεύσας καταπρατικῶς ἐξηκολούθησα ἐργαζόμενος, ἐνῶ ὁ ἄγνωστος ἱππεὺς παρετήρει τὴν εἰκόνα καὶ ἐξέφραζε τὴν εὐαρέσκειάν του δι' ἐπαίνετικῶν τινῶν ὡς ἐν

μονολόγῳ ἐπιφωνημάτων. Ἀποταθείς ἔπειτα καὶ πάλιν ἀπ' εὐθείας πρὸς ἐμέ.—«Συγχωρήσατέ μοι», εἶπε, «νὰ εὐχαριστήσω τὸν τεχνίτην, εἰς ὃν θέλωμεν χρεωστῆ τὴν διάσωσιν τῶν ἐρειπίων τούτων, τὸ κόσμημα τῆς ἐπαρχίας». Πᾶσα μετὰ ταῦτα ἐκ μέρους μου περαιτέρω ἐπιφύλαξις ἤθελεν εἶναι παιδαριῶδες πείσμα, δι' ὃ ἔσπευσα ν' ἀποκριθῶ ὅτι τὸ ἀτελές μου σχεδιάσμα δὲν εἶναι ἄξιον τοσούτων ἐπαίνων, καίτοι δὲ ἐπεθύμουν ἐξ ὅλης καρδίας τὴν διάσωσιν τῶν πολυτίμων ἐκείνων ἐρειπίων, ἐφοβούμην ἐν τούτοις ὅτι τὸ οὐσιωδέστατον μέρος τῆς ἐντολῆς μου ἤθελε μείνει ἀνεκπλήρωτον ἐνεκα ἐλλείψεως ἱστορικῶν εἰδήσεων, τὰς ὁποίας μάτην ἀνέζητησα εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς πρωτεύουσας τοῦ νομοῦ.

—Τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ ἱππεύς, μὲ ὑπερευχαριστεῖ, διότι ἔχω εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀρχείων τῆς Μονῆς. Εἶναι εἰς τὰς διαταγὰς σας, καὶ θέλετε μὲ καθυποχρεώσαι ἐρχόμενος νὰ συμβουλευθῆτε αὐτά, ὅταν εὐκαιρήσετε.

Ἐγερθεὶς ὑψαρίστησα μετὰ τινος στενοχωρίας, ἐκφράζων τὴν λύπην μου ὅτι δὲν ἔμαθα τοῦτο πρότερον, ἥδη δὲ ἐφοβούμην μὴ ἀνακληθῶ εἰς Παρισίους δι' ἐπιστολῆς, ἥτις ἠδύνατο νὰ φθάσῃ αὐθημερόν. Ταῦτα λέγων ἐπροσπάθουν νὰ ἐλαττώσω διὰ τῆς προσηνείας τῶν τρόπων μου τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῆς προσφερομένης ἐκδουλεύσεως, καθότι δὲν ἤθελον νὰ λυπήσω τὸν συμπαθέστατον ἐκείνον γέροντα, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ βλέμμα ἤστραπτεν ἄδολος ἐλικοκρίνεια καὶ φιλοφροσύνη.

—Βλέπω τί τρέχει, ἀνταπήντησεν οὗτος. Συντέλλεσθε νὰ μοὶ εἴπετε καθαρὰ ὅτι οὐδεμίαν ἔχετε ὄρεξιν νὰ σχετισθῆτε μετὰ τὴν τρελλὴν νεολαίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθην χθὲς νὰ ἐμποδίσω νὰ κάμῃ ἀνοήσιαν, δι' ἣν σὰς ζητῶ συγγνώμην. Εἶμαι, κύριε, ὁ Μαρκήσιος Μαλούε, καὶ σὰς λέγω ἐν πάσῃ εὐλικρινείᾳ ὅτι ἀνεδείχθητε χθὲς νικητής. Οἱ θεότρελλοι ἐκεῖνοι ἤθελον νὰ σὰς ἴδωσι, σεῖς δὲν ἠθέλετε καὶ ἔγινε τὸ θέλημά σας. Τί περισσότερον θέλετε;

Ἀδύνατον ὑπῆρξε νὰ μὴ γελάσω, ἀκροώμενος τὴν εὐμενεστάτην ἐκείνην ἐρμηνείαν τοῦ ἐλκεῖνου μου ἀνδραγαθήματος τῆς προτεραίας, τοῦτο δὲ βλέπων ὁ Μαρκήσιος,

—Γελᾶτε; εἶπε, σημεῖον ὅτι θέλωμεν ταχέως συνεννοηθῆ. Τί σὰς ἐμποδίζει τῷ ὄντι νὰ μείνετε ὀλίγας τινὰς ἡμέρας εἰς τὸν πύργον μου; Ἡ σύζυγός μου μ' ἐπεφόρτισε νὰ σὰς προσκαλέσω. Ἡ κυρία Μαλούε δὲν εἶναι πλέον νέα, πάσχει σχεδὸν πάντοτε, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὴν ἐμποδίζει νὰ εἶναι ἀγγελὸς ἀγαθότητος. Θέλω σὰς ἐτοιμάσει κατὰλυμα ἐν αὐτῇ τῇ βιβλιοθήκῃ μου, ὅπου δύνασθε νὰ ζήσετε, ἂν θέλετε, ὡς ἐρημίτης. Ἡ Μαρκεσία εἶναι πνευματωδεστάτη καὶ ἐγὼ αὐτός, καίτοι ἀγαπῶ τὸ κινήγιον καὶ τὴν κίνησιν, τὴν ἀναγκαίαν εἰς τὴν ὑγείαν μου, δὲν εἶμαι βλάξ. Τὸ ἐσπέρας παίζομεν βίστ. Ὡς τεχνίτης ἀγαπᾶτε βεβαίως τὴν ἀνεσιν καὶ εὐζωίαν, ἥς στερείσθε ἐνταῦθα. Δὲν θέλω ν' ἀκούσω τίποτε, προσέθετε γελῶν ὁ Μαρκήσιος, «ἂν ἀρνηθῆτε, καταφεύγω εἰς ἀπαγωγὴν».

Μακάριος, Παῦλε, ὁ γνωρίζων νὰ λέγῃ ὅχι. Μόνος ὁ δυνάμενος νὰ εἴπῃ ὅχι καὶ εἰς παιδίον καὶ εἰς

πτωχὸν καὶ εἰς γέροντα καὶ εἰς γυναῖκα ἀκόμη εἶναι πράγματι κύριος τοῦ καιροῦ του, τῆς περιουσίας του καὶ αὐτῆς τῆς τιμῆς του. Ἄν ὁ Ἀδάμ ἔλεγεν ὅχι, ἤθελε σώσει ἀπὸ τῆς πτώσεως τὸν ἑαυτὸν του καὶ τοὺς ἀπογόνους του. Ταῦτα πάντα κάλλιστα ἐγνώριζα καὶ εἶχα μάλιστα παρόντα εἰς τὸν νοῦν τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ἀλλ' οὐδέποτε ἠδυνήθην νὰ μάθω νὰ λέγω ὅχι. Ἐσφίξα λοιπὸν τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν μοὶ ἔτεινε ὁ ἀγαθὸς Μαρκήσιος μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης, καὶ ὑποτασσόμενος εἰς τὸ πεπρωμένον ἀντήλλαξα ἀγογγύστως τὴν γαλήνην καὶ ἐλευθερίαν τοῦ ῥωμαντικοῦ μου καταγωγίου ἀντὶ τῆς ὀχληρᾶς καὶ ἀνουςίου κοσμικῆς τύβης.

Περὶ τὴν πέμπτην τῆς ἐσπέρας δύο ὑπηρεταὶ τοῦ πύργου ἦλθον νὰ λάβωσι τὰ ὀλίγα μου πράγματα, εἰδοποιούντές με ὅτι μὲ περιμένει ἄμαξα εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου. Ἀποχαιρετήσας τὸ κελίον μου, εὐχαριστήσας τοὺς ξενίσαντάς με καὶ ἀσπασθεὶς τὰ ἀκτένιστα αὐτῶν τεκνία, τὰ κλαίοντα διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἀπῆλθα βαρυθυμῶν ἐκ τῆς εὐδαίμονος ἐκείνης κοιλάδος, ὅπου εἶχα εὖρει δευτέραν πατρίδα.

[Ἐπεταὶ συνέχεια]

Ρ Ω Μ Η'

Μία ἐκ τῶν μεγαλητέρων τέρψεων, ἃς δύναται ὁ περιηγητὴς νὰ αἰσθανθῇ, εἶναι τὸ νὰ περιέλθῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν Ῥώμην. Θὰ ἦτο μακρὰ ἡ πορεία ἂν τις εἶχε τὴν ἀξίωσιν τὰ πάντα νὰ ἴδῃ, διότι δὲν ὑπάρχει γωνία τῆς πόλεως, ὅπου νὰ μὴ εὐρίσκηται καὶ μία ἀνάμνησις τῶν Kaisáρων. Ἀλλ' ἡμεῖς θὰ σταματῶμεν μόνον εἰς τὰ σπουδαιότερα καὶ κάλλιον διατετηρημένα οἰκοδομήματα. Ἀς ἀρχίσωμεν, ἂν θέλετε, ἀπὸ τοῦ Παλατίου, ὅπου ἦτο ἡ κατοικία τῶν αὐτοκρατόρων· εἶναι πρέπον νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸν οἶκόν των πρὶν ἢ ἀρχίσωμεν νὰ θαυμάζωμεν τὰ ἔργα των. Τὸ Παλάτιον εἶναι ἀποκάλυψις καὶ κατόρθωμα τῶν ἀρχαιολόγων τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Πρὸ τοῦ 1860, ὅλος ὁ λόφος κατεῖχετο ὑπὸ κήπων ἀνηκόντων εἰς τὸν οἶκον τῶν Φαρνέσων, ἐπορεύοντο δὲ ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι καὶ περιεπάτουν ὑπὸ τὰ μεγάλα δένδρα χωρὶς διόλου νὰ συλλογίζωνται ὅτι ὑπὸ τὴν φυτείαν ἐκείνην ἦσαν κεκρυμμένα τὰ παλάτια τῶν Kaisáρων. Σήμερον τὰ δένδρα ἐκόπησαν, ὁ λόφος ἐξεχωματώθη καὶ τὰ παλάτια ἐπανεῖδον τὸ φῶς. Ἐν τῷ μέσῳ πελωρίων ὑποσκευῶν, αἵτινες ἀνήκουσιν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας καὶ σωροῦ ἐρειπίων, τὰ ὁποῖα καταπλήττουσι τὸν ὀφθαλμὸν καὶ παρεξάγουσι τὸ πνεῦμα, ἀποχωρίζονται τινὰ μέρη τοῦ οἰκοδομήματος καὶ διακρίνονται καθαρὰ. Ἰδοὺ τὰ δημόσια οἰκήματα τοῦ ἡγεμόνος· μία μεγάλη αἵθουσα, τῆς ὁποίας μέρη τινὰ τῶν τοίχων σφίζονται ἀκόμη, ἐπικεκαλυμμένα διὰ μαρμάρου, μετὰ κογχῶν, ἐν αἷς ὑπῆρχον ὅκτω